

Høringsuttalelse fra Trysil kommune til forslag til regionale føringer for sol- og vindkraft i Innlandet

Utvalg	Utvalgssaksnr.	Møtedato
Kommunestyret		

Vedlegg:

- 1 Høringsfrist 1.2.2026 - forslag til regionale føringer for sol- og vindkraft i Innlandet og invitasjon til digitalt høringsseminar 31.10.2025
- 2 Vedlegg regionale føringer - teknologibeskrivelse
- 3 Høringsuttalelse fra Trysil kommune til forslag til regionale føringer for sol- og vindkraft i Innlandet

Andre relevante saksdokumenter:

Kartinnsyn – følg lenke: [Føringer Experience Basis](#)

Kommunedirektørens innstilling:

Trysil kommune mener det er gjort et godt arbeid med de regionale føringene og stiller seg bak disse.

I utredningen nedenfor er det gitt utdypende kommentarer og innspill til de hovedspørsmålene høringen etterspør svar på.

De regionale føringene bør spesielt kommentere og gi en vurdering av hvordan hensyn til Finnskogen og den skogfinske kulturen skal vurderes og prioriteres både lokalt og regionalt.

Bakgrunn

For å blant annet bidra til utfasingen av fossil energi har

Innlandet fylkeskommune utarbeidet en egen regional plan for klima, energi og

miljø. En overordnet målsetning er at Innlandet skal ha en ledende posisjon i omstillingen til fornybar energi. Konkret innebærer det at energiproduksjonen i Innlandet skal øke, og at minst 80 prosent av fylkets samlede energiforbruk skal komme fra fornybare kilder i 2030. Til sammenligning var fornybarandelen i Innlandet omtrent 53 prosent i 2023.

I dag har Innlandet et kraftoverskudd på omtrent 5 TWh gjennom året, men som følge av høy produksjon fra ikke regulerbar elvekraft kan regionen oppleve perioder med stort importbehov. Dette gjelder særlig om vinteren da forbruket er høyt og elvekraften produserer mindre. Slik utviklingen på forbruks- og produksjonssiden i Innlandet ser ut, går regionen trolig mot et økende effektunderskudd i vinterhalvåret. Dersom alle prosjektene på forbruks- og produksjonssiden realiseres, vil Innlandet få et kraftunderskudd over året. Fylket har sterke fagmiljøer innen energisektoren, og utviklingen her er betydningsfull både for regionen og for Norge som helhet. Dersom Innlandet skal nå målsetningen om å øke fornybarandelen i regionen er det behov for mer fornybar kraft.

Fylkesutvalget besluttet i 2024 å utarbeide «Regionale føringer for sol- og vindkraft i Innlandet». Føringene skal drøfte energiproduksjon i form av sol- og vindkraft opp mot andre arealformål, og peke ut områder der hensyn til fornybar kraftproduksjon kan veie tyngre enn andre nasjonale og regionale hensyn. De regionale føringene for sol- og vindkraft i Innlandet bygger på en grundig kartlegging av hvordan utbygging kan påvirke relevante samfunns- og miljøinteresser i Innlandet: miljø, kulturmiljø og landskap, samferdsel, friluftsliv, landbruk, samfunnssikkerhet og beredskap, befolkning og geologi. For hver interesse vurderes både forventede positive og negative konsekvenser av kraftutbygging, samt muligheten for å iverksette avbøtende tiltak. Med utgangspunkt i vurderingene identifiserer føringene egnede områder for sol- og vindkraft, der hensynet til ny fornybar kraftproduksjon samlet sett vurderes å veie tyngre enn andre interesser. Føringene peker også ut områder der konsekvensene av kraftutbygging tilsier at de ikke er egnet til fornybar kraftproduksjon. For øvrige områder gis det anbefalinger om hvilke vurderinger som bør gjennomføres. Dokumentet gir i tillegg et kunnskapsgrunnlag om nyttevirkninger av sol- og vindkraftutbygging for vertskommuner og fylket, og status for energi- og kraftsituasjonen i Norge og Innlandet.

Det påpekes videre i dokumentet at «Føringene er et verktøy for kommunene i behandlingen av sol- og vindkraftsaker, men lokale forutsetninger vil alltid være avgjørende i vurderingen av enkeltprosjekter».

I denne saken skal kommunestyret vurdere innspill til utformingen av disse regionale føringene. Det er lagt vekt på å svare ut de punktene det spesielt er bedt om innspill til:

1. Temaer som ikke er utredet.
2. Vurderingene som er gjort av sol- og vindkraft med hensyn til jordbruk, og de føringene som er lagt for å ivareta jordvernet.
3. Vurderingene som er gjort av sol- og vindkraft med hensyn til skogbruk og de føringene som er lagt for å ivareta produktiv skog.
4. Innspill til områder som egner seg for sol- og eller vindkraft utover de som er identifisert.

I tillegg til selve høringsdokumentene som er vedlagt saken, er det også en lenke til det tilhørende kartverktøyet som er en viktig del av disse regionale føringene ([Føring Experience Basis](#)). Dette kartverktøyet viser hvilke områder der ulike hensyn utelukker sol- eller vindkraft. Kartsiden viser også mange andre aktuelle kartlag for ulike tema slik at en kan danne seg et bilde av hvilke hensyn som gjelder i et spesifikt område.

Vurdering

Høringsdokumentet fremstår som et godt gjennomarbeidet dokument som gir et godt kunnskapsgrunnlag for vurderinger knyttet til både solkraftanlegg og vindkraftanlegg.

Det er også viktig å ha med seg at dokumentet er tenkt å være et dynamisk arbeidsdokument, dvs. at endringer i rammebetingelser, regelverk osv. kan medføre justeringer av dokumentet.

«Premisset for de regionale føringene er at kraftproduksjon har vesentlig samfunnsnytte, og at det, i tråd med Miljøforvaltningens innsigelsespraksis, skal være høyere terskel for å fremme innsigelser for slike tiltak. Det legges også til grunn at det ikke er tilstrekkelig at interessene kun berøres; konsekvensene må være av et slikt omfang at interessene ikke kan ivaretas dersom tiltaket gjennomføres».

Dette er et viktig moment å ta med seg inn i arbeidet med sol- og vindkraftprosjekter og disse regionale føringene. Med en slik høyere terskel for innsigelser, stiller det store krav til konsekvensutredning og godt oppdatert kunnskap om arter, naturtyper, kulturminner/kulturlandskap m.m. og gjennom dette kunne se på påvirkningen et anlegg vil ha lokalt, men også i et større omland. I denne sammenhengen vil Trysil kommune fremheve viktigheten av tydelige krav til utredning i føringene, da vi har sett at det fremkommer «bør» noen steder i teksten, der «skal» eller «må» ville gjøre det helt klart hva som forventes for å sikre et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag som grunnlag for vurderingene.

Oppsummeringen i kapittel 1 av områder som er egnet og ikke er egnet for solkraft eller vindkraft er klare og tydelige føringer som en kan stille seg bak.

1. Innspill til temaer som ikke er utredet

Finnskogen

I Trysil kommune og i grensetraktene mot Sverige videre sørover, ligger Finnskogen med sin skogfinske kultur. Skogfinnene fikk status som nasjonal minoritet i 1998. I og med at Finnskogen strekker seg over store områder og mange kommuner, kan det totale utbyggingspresset være vanskelig å få god oversikt over i det enkelte utbyggingsprosjekt. De ulike regionale føringene kan i noen tilfeller teoretisk hindre utbygging i skogfinske kulturmiljøer og kulturlandskap, men det vil bli mer tilfeldig om føringene vil bidra til beskyttelse mot vind- og solkraftutbygging som kan påvirke skogfinsk kultur og miljø. Det er generelt en fare for at kulturmiljøer og kulturlandskap blir for snevert definert og avgrenset når det kommer til de konkrete føringene og vurderingene som skal gjøres, der det større området som kulturen er en integrert del av, ikke synes å ville være beskyttet og trolig vil få et svakere vern med de regionale føringene. Dette ved at føringene som sitert over, vil innebære at samfunnsnyttene i etablering av fornybar kraft skal veie tyngst og derved svekke muligheten for å vekke

kulturmiljøer og naturmiljøer i lokal behandling av planer for sol- og vindkraft, sett i forhold til det som følger av lovgivningen ellers. Trysil kommune mener derfor at føringene bør kommentere og gi en vurdering av hvordan hensyn til Finnskogen og den skogfinske kulturen særskilt skal vurderes og prioriteres.

Følgevirkinger av kriterier om avstand (nærhet) til tyngre infrastruktur.

Trysil kommune vil ellers påpeke at kriteriene, slik de er utformet, vil innebære at et inngrep som tillates i villmarkspreget natur grunnet nærhet til eksisterende infrastruktur (5 km) gir grunnlag for ytterligere utbygging av kraftanlegg innover i villmarken. Dette ved at det nyetablerte anlegget trolig vil måtte regnes som tyngre infrastruktur og dermed vil det kunne bygges ytterligere innover i villmarken i alle retninger, teoretisk til det ikke er villmark igjen..

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Vind- og solkraftverk er tyngre infrastruktur med potensielt store virkninger på samfunnssikkerhet. Planer for nye kraftverk vil i noen tilfeller skulle behandles uten at det er del av ROS-analyse i overordnet plan. Trysil kommune ønsker noen kommentarer og/eller føringer for hvordan det kan sikres tilstrekkelig ROS-analyse på overordnet nivå der sol- og vindkraft ikke har vært tema i helhetlig ROS uavhengig av eller i forbindelse med i KPA.

- 2. Vurderingene som er gjort av sol- og vindkraft med hensyn til jordbruk, og de føringene som er lagt for å ivareta jordvernet.*

Høringsnotatet fremstår som et godt gjennomarbeidet dokument som hensyntar jordbruket på en god måte totalt sett. En ønsker likevel å påpeke følgende til føringene med hensyn til jordbruk;

- Det bør være en forutsetning at alle viktige kulturlandskap blir hensyntatt (ref. Kap. 7.2), både nasjonalt, regionalt og **lokalt**.
- Det er mange **setre** i Trysil kommune og disse ligger spredt over hele kommunen. Det er under temaet kulturmiljø nevnt setre, setervoller og seterveger og viktigheten i å hensynta disse. Setrene bør hensyntas selv om de ikke kommer under definisjonen utvalgte kulturlandskap.

- *“Spredt og begrenset etablering av vindkraftverk på områder med dyrket jord kan vurderes dersom det integreres i landskapet og tilfredsstillende jordbruksproduksjon opprettholdes” [..] “Mindre, marginale jordbruksarealer som ikke egner seg for rasjonell drift kan være egnet for solkraft”:*

I Trysil har vi **jordbruksarealer spredt over hele kommunen** og få større sammenhengende områder. Utsagnene sitert over kan gi rom for å kunne etablere anlegg på arealet som faller inn under definisjonen over, men som for våre jordbrukere er av stor betydning.

De tre kommentarene over sier alle noe om at i et fylke som Innlandet er det store lokale variasjoner som det må være en forutsetning at skal hensyntas i tillegg til de mer overordnede føringene som ligger i høringen.

3. Vurderingene som er gjort av sol- og vindkraft med hensyn til skogbruk og de føringene som er lagt for å ivareta produktiv skog.

Høringsnotatet fremstår også her som et godt gjennomarbeidet dokument som hensyntar skogbruket godt totalt sett. En ønsker likevel å påpeke følgende kommentarer til føringene med hensyn til skogbruk;

- Produktiv skog – særlig høy bonitet ($H40 \geq 17$) – skal ikke benyttes til bakkemontert sol, mens lav/middels bonitet kan vurderes etter nærmere kartlegging. Vindkraftanlegg og tilhørende infrastruktur må kun vurderes der avskoging og arronderingstap minimeres og samlet klimanytte er dokumentert.
- Teknisk utforming: Det må stilles strenge krav til detaljert prosjektering, dette for å gi minimalt med veibygging, ivaretagelse av kantsoner og bruk av eksisterende inngrep for å redusere natur- og landskapspåvirkning.
- Reversering og økonomi: Bankgaranti/sikkerhetsstillelse for tilbakeføring ligger allerede i dagens krav fra NVE, men bør en i tillegg vurdere et kompensasjonsregime for tapt jord- og skogproduksjon/karbon?
- Sikring av rasjonelt skogbruk på tilgrensende arealer (avvirkning, arrondering/transport) som obligatorisk vurderingselement.

- Kompensasjon: Ved utbygging bør det vurderes areal-for-areal-tiltak (vern/restaurering/oppgradering), og langsiktig (≥ 30 år) overvåking av karbon og naturverdier som blir påvirket.
- Ved planlegging bør inngrepene kvantifiseres. Dette kan gjøres gjennom arealberegning av permanent vs. midlertidig inngrep, arronderingseffekter og langsiktig påvirkning på jord- og skogproduksjon ($m^3/\text{år}$, antall daa berørt, økonomisk effekt på skogsdriften over tid).

4. Innspill til områder som egner seg for sol- og eller vindkraft utover de som er identifisert.

Trysil kommune har ikke identifisert andre områder eller kriterier for hvilke områder som egner seg for sol- og vindkraft enn de som vurdert i høringsdokumentet.

Kommunen stiller seg bak at grå arealer skal vurderes grundig før en etablerer kraftproduksjon på andre arealer. En ny forskrift som trådte i kraft 01.01.2026 ([Ny delingsordning gjør det enklere å satse på sol og fornybar kraft i næringsområder - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)), åpner for at virksomheter innen samme næringsområde kan dele på strømmen de selv produserer. Dette vil kunne være et positivt bidrag til at flere bedrifter vurderer å investere i lokal solkraftproduksjon. Kommunene og Innlandet fylkeskommune kan ha økt fokus og hjelpe bedriftene til å så muligheter innenfor slike næringsområder, selv om dette er mindre bidrag enn mer storskala kraftproduksjon som disse regionale føringene legger opp til.

Vannmiljø

Store utbygginger som etableringer av sol- og vindkraftanlegg, vil kunne påvirke nærliggende vassdrag vesentlig gjennom anleggsperioder, drift osv. Menneskelig påvirkning på vassdragene våre har at stadig større fokus, og det må stilles strenge krav til overvåking av aktuelle vassdrag både før og under utbygging, og med langsiktige miljøoppfølgingsprogram i driftsfasen. Det burde være et absolutt krav som avbøtende tiltak, at trafostasjoner og andre installasjoner og lagring som kan medføre forurensning ved uhell, vedlikeholdsmangel o.l., prosjekteres slik at lekkasjer videre til naturmiljøet og vassdrag hindres fysisk. Dette som et særskilt krav da installasjonene befinner seg langt fra vanlig ferdsel og er uten bemanning. Lekkasjer vil derfor kunne skje uten at de oppdages i tide til å hindre større skade.

Økonomiske konsekvenser

Ingen konsekvenser knyttet til uttalelsen.

Administrative konsekvenser

De regionale føringene vil bli brukt som veiledning for administrasjonen i arbeidet med ulike saker knyttet til fornybar kraftproduksjon fra sol- og vindkraft.

Forankring i kommuneplanens samfunnsdel

Samfunnsplanen sier ikke noe om hvordan kommunen skal forholde seg til ønske om ny kraftproduksjon. I planstrategien stilles det krav til utarbeidelse av en kraftstrategi for Trysil kommune. Dette arbeidet vil starte opp vinteren 2026.

Konsekvenser for folkehelsen

Dette er en høringsuttalelse til regionale føringene som ikke har direkte juridiske rettsvirkninger. Basert på føringene som blir vedtatt, kan dette påvirke arbeidet med sol- og vindkraftprosjekter i kommunen, som igjen kan påvirke folkehelsen.

Konsekvenser for bostedsattraktivitet

Tilsvarende som ovenfor, vil regionale føringene som blir vedtatt kunne påvirke arbeidet med sol- og vindkraftprosjekter i kommunen, som igjen kan påvirke bostedsattraktivitet for områder i kommunen

Konklusjon

Kommunedirektøren mener det er gjort mye godt arbeid med de regionale føringene, og at kommunestyret bør støtte opp om disse føringene.

Det er i tillegg påpekt og gitt kommentarer til områder der det er ønsket innspill til påvirkningen dette kan gi for jordbruk og skogbruk.

De regionale føringene bør kommentere og gi en vurdering av hvordan hensyn til Finnskogen og den skogfinske kulturen skal vurderes og prioriteres lokalt og regionalt.

Alternativ til kommunedirektørens innstilling

Ingen alternativ innstilling.